

Zgodnja

DANICA

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi pol, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXII.

V Ljubljani 6. rožnika 1879.

List 23.

Bratovščina ss. Cirila in Metoda.

(Konec.)

Pa tudi žalostne se v časnikih gosto berejo, ter nas glasno opominjajo, da za odločene brate staroverce goreče in priserčno molimo, naj jim Bog um in pamet razsveti, pa merzlo serce otaja, da jih bo gorko solnce keršanske ljubezni ogrevalo.

Večje ko je število verlih vojšakov, mogočnej je njih orožja moč; obilneje ko so množice pobožnih bratov in sester molitve za poedinjevanje odkrušenih, poprej bomo uslišani. Vesela novica je toraj za nas, tako pišejo Slomšek l. 1856, da se je tudi preteklo leto število udov braterne ss. Cirila in Metoda močno pomnožilo. V novo so pristopili Sinčani na Gornje-avstrijskem; in če se ravno število družbanov na tanko ne vé, ker eni odmirajo, drugi njih mesto nastopajo, vendar smemo reči, da je bratov in sester naše molitve narastlo blizu 15.000, ki z nami po nemških in slovenskih škofijah serce in roke povzdigajo, naj bi dobri Bog vse verne kristjane poedinil.

Nerazumljive so sicer Božje sodbe in neizvedljive njegove pota, in ne vemo, kdaj bo Gospodu dopadlo vse odpadke ločenih kristjanov s sveto rimsko katoliško cerkvijo združiti; to pa je gotovo, da več kakor se nas k molitvi za poedinjevanje odločenih starovercev združi, lepši bo naše keršanske ljubezni sad, obilnejši bo naše prošnje moč, večji število se jih bo k nam povernilo. Ta resnica se vidi v zgodovini preteklega leta. Tako so pisali Slomšek l. 1857, kar nam daja novo veselje in pogum, da svoje molitve bratovsko povzdigujemo, pa tudi serčne želje, da bi se množilo pobožne družbe število. Lepo se je naraslo lansko leto število naših bratov in sester, pred vsem drugim pa v bernski škofiji na Moravskem, ravno v tistih krajih, kjer sta sveta brata učila, moli z nami 6500 družbanov za poedinjene razkolnikov. Na gornjem Avstrijskem okoli Linca se je število braternih udov tudi pomnožilo. Tudi na spodnjem Kranjskem se je preteklo leto okrog Metlike nabralo lepo število bratov in sester sv. Cirila in Metoda. Nadjamo se, da se je naša pobožna bratovščina gotovo za čez 25.000 udov narastla.

Da pa prizadevanje naše Bogu dopade in naše družbene molitve niso zastoj, nam čedalje obilnejše povernitve odločnikov v našo sveto cerkev očitno pričajo. Vsa vas Bojan na Sedmograškem blizu mesta Černovca, 400 rodbin, se je 1. rožnika 1856 povernila v sveto ka-

toliško cerkev. V Velikovaradinski stolici je lansko leto nad 2000 ločenih gerkov v katoliško cerkev pristopilo, in nadjati se je, da se jih bode še več povernilo.

L. 1858 so pisali: Bilo je preteklo leto kakor leto molitve naše, tudi leto usmiljenja Božjega. Število udov naše bratovščine se je lepo narastlo, pa tudi kardelo vernih pomnožilo, kateri so od razpornikov v krilo naše svete matere katoliške cerkve pristopili.

Pridobili smo lansko leto sobratov in sester po Českem in v Poruskem; pridružilo se je blizu dve sto vernikov duhovnije Jablonske v čipski škofiji; na gornjem Avstrijskem, na spodnjem Kranjskem, kakor po drugih domačih krajih je novih bratov in sester se pridružilo naši molitvi; in dasiravno je nekoliko popreš-njih udov pomerlo, morda tudi opešalo, vendar ne rečemo preveč, da sedaj okoli 27.000 vernih serca in roke k Bogu povzdiguje za zedinjenje ločenih grekov z našo materjo katoliško cerkvijo.

Pristopila je preteklo leto v našo katoliško cerkev kneginja ruska Bariatinska, mati višjega vojvoda ruske vojske v Kavkazu, gospa, ki po vsem ruskem carstvu slovi ko premožna in prebrisane glave. Preteklo spomlad (1857) je 180 rodbin razpornikov v Bojanici, moldavski srenji, v krilo katoliške vere pristopilo. Prečastiti škof Benjamin, izmed naj bolj učenih in blagoselčnih staroverških škofov, se je pridružil naši sveti cerkvi. Hudo so mu branili in ga terdo zapirali, pa ni si dal ubraniti, in je sedaj na potu v Rim, poklonit se spodobno sv. Očetu Piju IX. (Dalje sledi.)

Bratovščine in drugi pripomočki v pomoč dušam v vicah.

Spisuje V. K.

(Dalje.)

B) Nekatere bratovščine za duše v vicah.

Med mnogoterimi bratovščinami za duše v vicah sto med drugimi naj bolj znani:

1. „Pobožna družba v vedno pomoč za duše v vicah“, v katero se dá zapisati, kjer so samostani ali kloštri iz reda sv. Frančiška. V Ljubljani pri č. oo. Frančiškanih dobí se knjižica kot pojasnilo te bratovščine zastoj.

2. „Nadbratovščina vednega čiščenja presvetega Rečnjega Telesa pred varstvom sv. Benedikta za rešenje

duš iz vic“, ki ima svoj glavni sedež v Benediktinskem samostanu v Lambach-u (Ober-Oesterreich), kjer se do- biva tudi pojasnilo te bratovšine, namreč „Handbüchlein der Erbruderschaft von der ewigen Anbetung des aller- heiligsten Sakramentes unter dem Schutze des hl. Be- nedikt sur Rettung der armen Seelen im Regefeuer“; cena 20 kr.

V bistvu, gledé glavnih pripomočkov, pogoj in dobrot v pomoč dušam v vicah, ste si obe bratovšini zelo enaki. Perva, namreč „Pobožna družba v vedno pomoč za duše v vicah“, je ravno tista, ki je znana pod imenom: „Nadbratovšina v tolažbo vernih duš v vicah“, ki je kot taka bila poterpjena od papeža Gregorija XVI v cerkvi sv. Marije Monteronske v Rimu 8. prosenca 1841. „Nadbratovšina vednega češenja sv. Rešnjega Telesa v pomoč dušam v vicah“, ktere prvotni namen je bilo češenje sv. Rešnjega Telesa, se je pa 22. majnika 1868 s „nadbratovšino Monteronske Matere Božje v pomoč dušam v vicah“ sklenila ali združila ter prevzela dolžnost razun češenja sv. Rešnjega Telesa tudi za vérne duše moliti. Poglavitne pogoje obeh bratovšin so:

1. Vsak ud naj enkrat v letu v tolažbo vsem ubo- gim dušam v vicah in posebno tistim, ktere so bile udje te bratovšine, sv. mašo opravi, če je mašnik; če pa ni, naj jo pa najme.

2. Tisti pa, ki ne morejo sv. maše najeti, naj na- mesto tega sakrament sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa prejmejo in smolijo tretji del sv. rožnega venca, ali pa obiščejo sv. križev pot.

Razume se samo po sebi, da kolikor več udov bo tedaj ena ali druga teh bratovšin štela, toliko večji bo tudi zaklad usmiljenja in dobrih del sa uboge duše v vicah, kteri bo tudi velik studenc milost in blagra za posamezne ude ne le v življenji, ampak tudi po smrti.

Razloček med prvo in drugo bratovšino pa je ta, da je namen prve edino le za duše v vicah, druge pa tudi vedno češenje sv. Rešnjega Telesa, ki ima tudi zato še to pogojo, da vsak ud vsaj enkrat na leto in sicer ob določeni uri in na določeni dan, kterege si je sam pri vpisovanji izvolil, gre eno uro sv. Rešnje Telo molit. Kdor hoče kaj več brati od obeh bratovšin, naroči naj si zgorej omenjene knjižice, kakor tudi 158 strani de- bele: molitvene bukve za vse, ki po svojih ranjkih milo žalujejo, kterim je spredej naslov „Gospod, daj njim večni pokoj!“; v njih (stran 23—40) je popisana „nad- bratovšina v tolažbo vernih duš v vicah“, to je, Monte- ronske Matere Božje v Rimu.

Tudi zastran nadbratovšine vednega češenja v po- moč dušam v vicah bi bilo dobro, da bi kdo dotične bukvice „Erzbruderschaft sur Rettung der armen Seelen“ poslovenil ali vsaj po njih to bratovšino bolj obširno po- jasnili, ker se jih je že v Ljubljani okoli 3000 va-njo zapisalo in se iz njih letnih doneskov ondi vsak dan opravlja ena sv. maša za duše v vicah, zlasti še za umerle ude te bratovšine, kar vse kaže, kako je ljudstvo vneto za pobožnost za duše v vicah in koliko več bi se še sa-uje storilo, ako bi bilo ljudstvo v vsih rečéh dobro podučeno. Priporočevanja vreden je tudi časnik za to „bratovšino vednega češenja sv. Rešnjega Telesa za duše v vicah“, ki izhaja vsak mesec v „Benediktinskem sa- mostanu v Lambach-u (Ober-Oesterreich), in ima naslov: „St. Benedikts-Stimmen; Tabernakel und Fegfeuer“; veljá 75 ald. na leto.

Razun teh bratovšin dobili smo še drugo bratov- šino za duše v vicah, s dovoljenjem visokočastitega ško- fijstva Ljubljanskega 11. prosenca 1879, v ktero zapi- sujejo mil. gospod prošt dr. Anton Jarc vsled njih last- noga dopisa v „Zg. Danici“ št. 7. „Vabilo k bratovšini za duše v vicah“; pri njih se tudi dobivajo podobice in pojasnila. V tem „Vabilu“ je brati med drugim, da je

ta bratovšina ustanovljena v Pariz, kjer je tudi njen glavni sedež in da je poterpjena od sv. Očeta Pija IX 4. julija 1860; našete so ondi pogoje ali dolžnosti, ka- kor tudi dobrote te bratovšine. Imenuje se pri nas: „Pariška bratovšina za duše v vicah“; njeno pravo ime je pa: „Bratovšina častnih udov družbe pomočnic re- dovnic za duše v vicah.“*) Udje te bratovšin se „Častni udje“ zato imenujejo, ker oni omenjene redovnice v njih težavnem poklicu dušno in telesno podpirajo, se zasluz- enja njih dobrih del vdeležujejo, ž njimi stopijo v neko duhovno svezu. Družba redovnic pomočnic za duše v vicah, l. 1869 v duhovni red povzdignjena, ima zdaj že 10 samostanov, in sicer 6 na Francoskem, 1 v Bruselju (v Belgiji), 1 v Londonu in 2 na Kineškem. V teh sa- mostanih se pobožne duše kot nuze za ves čas svojega življenja posvetijo reševanju ubogih duš iz vic. V ta namen se zavežejo za duše v vicah moliti, terpeti, de- lati, brezplačno streči naj bolj zapušeni bolnikom in revežem, ktere obiskujejo, njim donašajo živeža, jih to- lažijo, za srečno smert pripravljajo in večkrat njim tudi primeren pogreb preskerbijo. Še več pa je to, da se po njih miloserdnem prigovarjanji in molitvah marsikak velik grešnik na smertni postelji spreoberne, kakoršnih zgledov je več znanomanih. Tako je brati tudi med drugimi od nekega prostozidarja (frajmavrarja), da se je ravno po njih prisadevanji v bolezní prostomasonski družbi odpovedal in s Bogom spravljen se ločil iz sveta. Da je tako delo na vse strani gotovo težavno in polno truda, je pač razvidno, zlasti ako se še pomisli, da te redovnice le od gole milošnje dobrih ljudi živijo, še v svojem pomanjkanju si pritergujejo in revežem na po- moč hitijo; zatajujejo in darujejo se na vse strani, da bi le ubogim bolnikom tim več mogle pomagati. In sakaj vse to? Zato, da ves sadostivni sad zaslužnih dobrih del dušam v vicah darujejo, njih ondotno prebudo terp- ljenje slajšujejo, jih iz kraja muk rešujejo, s svojo mo- litvijo, terpljenjem, neutrujeno delavnostjo, darovanjem samih sebe terpečim dušam vice odpirajo in jim v ne- besa pomagajo. Gospodičine iz imenitnih stanov se od- povedujejo posvetnemu veselju, obilnosti — izvolijo si pomanjkanje, stopijo namreč v „Družbo redovnic po- močnic za duše v vicah“, hodijo v naj bolj revne sta- novanja od ljudi zapušeni bolnikom streč — in po- slednjič, še to, s čimur bi zamogle s takimi deli ker- šanske ljubezni svoje lastne zaslužene časne kazni si izbrisovati, dušam v vicah v prid odstopajo: to je pač velikodušno djanje ljubezni, in ni čuda, da je Bog njih trud in darovanje samih sebe očitno blagoslovil, njih ustanovitve celó na Kineško razširil; privabil tudi ljudi, ki so se ž njimi v duhu in djanji sklenili, da jih v njem blagem namenu podpirajo s molitvijo, s zatajevanjem in milošnjo, da bi one po tej poti zamogle tim več re- vežem pomagati, tim več zadostivnih dobrih del dušam v vicah v njih rešenje nakloniti. In ti ljudje, ki so s to družbo pomočnic za duše v vicah stopili v nekako duhovno svezu, da jim pomagajo tim več dobrega sto- riti in vse to za duše v vicah darovati, ti ljudje so ravno udje „Pariške bratovšine“, ki se zavoljo tega po vsej pravici imenujejo častni udje omenjene bratovšine.

(Dalje sledi.)

Nektere besede o zmešanih in norih.

Zmešanih in norcev je dosti več, kot si ljudje sploh mislijo. Viri in vsroki te bolezni so mnogoteri, sploh

*) Naslov za dopise: Communauté des Religieuses auxi- liatrices du Purgatoire à Paris, rue de la Baroillerie, 16.

pa tiči skaza v občutku, v umu ali pa v volji, ali če ne tiči, se pa zalese v katero teh moči, kakor pravijo zdravniki. Zmešanec utegne biti čes mero žalosten ali pa čes mero vesel, zdravniki pravijo, da je blaznočuten. Ali dela čudne skaze in skoke v mišljenji, govorjenji, sojenji, sklepanji, ali pa mu spomin čudno peša, to je, biva blazno-mišljen. Ali pa prihaja do čuda svojeglaven, hoče vse le po svoji volji imeti, delati, doseči in izpeljati, je namreč blaznovoljen. Taki so začetki zmešanosti.

Naj bolj nevarni so poslednji, namreč blaznovoljni, katerim se v njih volji blodi. Zato ne bo odveč, ako tudi „Danica“ o tem nekoliko spregovori, ker s podukom se utegne marsiktera nevarnost in nesreča odverniti.

Na volji bolehní, ki je bil poprej višim pokoren, ki je zvesto spolnoval svoje dolžnosti, spoštoval božje in človeške postave, počenja zlagoma vse to opuštati, postava in zapoved mu je le samo lastna volja, za drugo se ne meni, prihaja vedno bolj samovoljen, terd in termast. Naj bi bilo še tako neprimérno, nespametno, napáčno in škodljivo; on hoče in mora doseči in izpeljati, kar si je v glavo vtepel. In v tem je dostikrat silna nevarnost. Zakaj v njegovi dušni bolezní se mu včasí začne dozdevati, da povelja sliši, valed kterih naj bi doveršil naj ostudniše hudodelstva, celó umoril samega sebe, ali druge, ženo, otroka, prijatla itd. Sej enake dogodbe beremo pogosto dandanašnji, ki ima čedalje manj pametnih in čedalje več zmešanih ljudi in norcev. Tukaj ne govorimo o hudodelnikih, kteri pri zdravi pameti, iz jeze, maševanja, obupnosti v hudih pregrehah take grozovitosti počenja, ampak o taci, ki so res zmešani, blaznovoljni. Taki bolnik se jezí, grozí, kolne in rohni nad tistimi, ki ga zaderžujejo, da bi ne doveršil tega, kar si je odmenil.

Dr. Brunon Schön, *) po katerem smo to po večem posneli, pravi, da taki bolniki so naj nevarniši, in prej ko je moč, se morajo spraviti v kako napravo, bolnišnico, norišnico; če ne, se utegnejo zgoditi grozne reči. In ker se to opuša, ker na duhu bolni ostajajo v družinah, od tod izbaja, da časniki naznanjajo tako strahovite dogodbe, morije lastne žene, otrok, požiganja itd. Še posebno letos se vedno sliši kaj budega in strašnega. Naj dobrovoljniši zmešani postanejo prave zverí; mati ne prizanese lastnemu otročiču, oče ne sinu, hčeri ne; žena postane morivka. Noben dušoslovec s tim ne tají, da tudi hudobija in strast počenja grozovitosti, nad kterimi stermí človeštvo, — prešnje življenje zločincev to pojasnuje; velikrat pa je zgoli bolezen vzrok taci, grozovitosti, zlasti ako je bilo prešnje življenje brez graje in madeža, je soditi, da le bolezen je vzrok žalostne dogodbe. Sicer pa strasti včasí dolgo dremljejo za pahom kakor divje zveri v železnem omrežji; strah pred gosposko in zarad spovedi, sramožljivost, skerb za poštenje zaderžuje tega in unega od maševanja leta in leta; ker pa hudobnega nagnjenja resnobno ne zamori, torej taisto neprevidoma zdívjá, preterga vse zavire, kakor tiger omrežje, in doverší v malo trenutkih strahovitosti, ki pokopljejo njemu in drugim srečo in mir!

Zato je treba nagnjenja krotiti, posebno s pomočki, ki jih daje vera in Cerkev Gospodova. Ker pa je tudi pregreha tolikrat vir zmešanosti, torej nič ne dvomimo, da za precej norišnic norcev je odvernilo ravno minulo sv. leto, katero je silo veliko žalostnih potolažilo, če tudi je bilo kratko. Kogar pa še serce boli valed greha, naj iše zdravila, katero se najde v spovednici.

Ogled po Slovenskem in dopisl.

Iz Ljubljane. (Vprašanja pri poslednji duhovski poskušnji.) Ex jure ecclesiastico: 1. Data notione incapacitatis atque irregularitatis ad sacros ordines suscipiendos exponatur: quoniam sint incapaces, et quoniam sint species irregularitatis? 2. A successive triplex contraxit matrimonium, nimirum cum B, C et D; cum prima uxore B procreavit filiam E, cum secunda uxore C procreavit filiam F et filium H, et cum tertia uxore D filium I; mortuo marito A uxor tertia D nuptias inivit cum K, ex quo matrimonio generati sunt duo liberi, nimirum filia L et filius M; L nupsit mari N et genuit filiam O, M vero duxit P, et procreavit filium Q. qui matrimonio inito procreavit filium R. Quaeritur: a) An potest H ducere L, E nubere M, et I ducere F? b) Exponatur juxta computationem canonicam et civilem, in quo gradu sint conjuncti L et K, O et Q, R et L?

Is duhovnega pastirstva: 1. Kakošno oblast imajo postavljeni spovedniki v sedanjem svetem letu in ktere oblasti tudi sedaj nimajo? 2. Ktere dolžnosti ima duhovni pastir do nevarno bolnih? 3. Zakaj je duhovnemu pastirju potrebna vnema za njegov poklic in kako se razodeva gorečnost duhovnega pastirja?

Pridiga: Po besedah Jezusovih: „Resnično, resnično, vam povém, da bote jokali in žalovali, svét pa se bo veselil; vi bote žalovali, ali vaša žalost se bo v veselje spreobrnila“, naj se napravi govor v dveh delih. Vpeljava naj se popolno izdela; izpeljava in sklep pa naj se le bogato osnujete.

Keršanski nauk: Za učence ljudskih šol naj se razloži nauk o naj imenitnejših delih svete maše.

Thema pro exegetico-homiletica expositione: Fiat exegetico-homiletica expositio pericoparum epistolae atque evangelii, quae leguntur Dominica secunda post Pascha, nimirum epistolae primae s. Petri cap. 2. a versu 21—25 inclusive, et evangelii s. Joannis cap. 10 a versu 11—16 inclusive.

E theologia morali: a) Quasnam oportet regulas sequi in statu conscientiae erroneae? quasnam vero in statu conscientiae scrupulosae? b) Explicetur indoles virtutis theologicae caritatis et quomodo amor perfectus et imperfectus inter se differant?

E theologia dogmatica: a) Discrimen essentialiale dari inter hominem et animal quodcunque demonstratur adversus materialistas recentiores. b) Divina institutio et praestantia confessionis sacramentalis probatur.

Na Dunaju, 25. maja 1879. (Slovesnosti sv. Janeza v Pragi in čudežne svetinje. *) Spolniti si večletno željo, sem bil pretečeni teden šel v Prago na svečanost sv. Janeza Nepomučana. Kakor veš, je ta svečanost po vsem Češkem davno v slovečem čislju in res prava ljudska pobožnost, ki vsako leto več tisuč romarjev k grobu marternika spovedne molčljivosti privabi. Letos je navadno svečanost še to posebno povikševalo, da se obhaja 150letnica ali tretji jubilej tega, odkar je sv. Janez, dasitudi že berž po svoji smerti blaženega spomina in svetniškega sluha, slovesno in za vesoljno cerkev med svetnike bil prištet. To redko praznovanje so sv. oči še z obilnimi odpustki pomilostili. Nisem se toraj čudil, že med potjo tako dolge verste pobožnih opazovati, ki so, pod svoje banderca zbrani, molijoč in prepevaje, od

*) Imela je že „Dan.“ št. 21 nekoliko o tej slovesnosti, pričujoči dopis pa je tako tehten, podučljiv in v veri vterjevalen, da ga moramo precej celega podati, če tudi je nekoliko obširniši. Preserčna hvala sanj preč. gosp. rojaku dopisniku dr. J. K.!

raznih krajev romali proti „slati Prazi“. Nekteri menijo, da je na dan sv. Janeza 40.000 ptujcev bilo v Pragi; njih število bi še jako višje bilo naraslo, da se ne verši ob enem slovesnost tudi v Nepomuku, kjer so namreč blagoslovili nove oltarje v cerkvi na kraju nekdanje rojstne hiše sv. Jana, ki je že l. 1643 bila v očitno kapelico prezidana. Tu sem jih je letos mnogo šlo na od-pustke.

V Pragi se svečanost deli na dvojno središče: Pervo je grob sv. Janeza v cerkvi sv. Vida, ki verh Hradčina tako mogočno kupi proti nebu; drugo pa je na Karlo-vem mostu, ki široko Vltavo preprega ter „Malo stran“ in breg Hradčina s „Starim mestom“ in družimi oddelki Prage sklepa. Na tem mostu, že v 14. stoletju iz silnih, rekel bi ciklopnih skal sosidanem, stoji med mogimi starodavnimi spominki podoba sv. Janeza, blizo kraja, od kodar pravijo, da je bil v vodo veržen. Za ta praz-nik podoba to vsako leto prekrijejo s lepo leseno kape-lico, nad vodo molečo, da se v nji skosi osmino sv. Janeza zjutraj in zvečer v češkem in nemškem jeziku pobožnost opravlja ter konečno slovesni blagoslov deli.

Na predvečer sv. Janeza je bil Karlov most s bliž-njimi okraji od tisučernih obiskovalcev do silne gnječe prenapolnjen. Še le pozno, kadar so, po končani cerkveni pobožnosti, šeteljni in umetni ognji dogoreli, bilo je moč iti po tem kraju. Videl sem pa, da je na stotine pobožnih čez noč pri kapelici ostalo in nekaj kar ob mostu v spanje poglelo.

Drugi dan sem maševal na grobu sv. Janeza, spo-minjaje se posebno mnogih, mi ljubo znanih, oddaljenih čestilcev njegovih. Ta grob je na levi strani velicega altarja (v cerkvi sv. Vida), veličasten umotvor, l. 1736 iz čistega srebra (za tadanjno vrednost 200.000 glod.) narejen, ki ima za podslombo 4 angele, od spred in zad dva altarja, na verhu podoba in v sredini pod sre-bernim zaklepom v stekleni rakvi (trugi) truplo sv. marternika. Pervotni grob mu je bil v tléh ravno na tem kraju, kterelega lepša sedanji „Castrum gloriae“, s svetimi ostanki. Kazala ga je priprosta kamnita ploša, s križem in napisom „Johannes de Pomuk“ zaznam-njana. Svét strah je ta kraj berž iz začetka obdajal, da se nikdo ni upal tje stopiti, in še celo husiti, pri tako groznem početju, s katerim so cerkev Vidovo oskrnje-vali, se ga niso dotaknili, kakor njih samih (l. 1470) eden pripoveduje, rekoč: „Do današnjega dne se nihče še ni upal na ta križ (na grobu Nepomučana) s nogo stopiti.“ Tudi luteranski pastor kralja „Zimneca“ za ves denar ni mogel delavcev pregovoriti, da bi mu saj že-lezni oklep odstranili, ki je iz navedenega varoka kot ograja nagrobnemu kamnu kmalo po mučenstvu sv. Ja-neza bil narejen. Skozi stoletja se je ohranilo terdno mnenje, na katerem že zgodovinar Hajek iz svojega časa (l. 1541) poroča in toliko mičnih povést še dandanes meč ljudstvom živi, da vsakega, ki bi se prederznil na grob sv. Janeza stopiti ali zaničljivo o njem besedovati, gotovo še tisti dan nesgoda ali kak nemili pripetljij doletí, ki ga v kazen za to prederznost pred svetom po-niža in očitno osramoti.

Ta sveti strah se je zdaj spopolnil v ginljivo po-štovanje in saupljivo češenje, ki verne iz naj daljnih krajev tu sim vabi, odkar je po cerkvenem pripoznanju nebeške časti svetnikove njegovo truplo iz tal bilo po-vzdignjeno na slavnostni prestol. O priliki tega povzdig-njenja je skosi osmino svečanosti samo v Vidovi cerkvi nad dvesto in osem tisuč (208.000) vernih sv. obhajilo prejelo, in po izrečeni blaženosti sv. Janeza bilo je v štirih letih (1723—27) tukaj sedem milijonov dvesto šest in osemdesettisuč štiri sto sedem in sedemdeset (7.286.477) pobožnih obhajanih. Popisane so še sijajne slovesnosti tadanje, o kterih le to opomnim, da se jih je tolika mno-

žica vsih stanov, naj odličnejših, učenih in priprostih vde-leževala, da so procesije ptujih na več dni mogli raz-verstili, ker bi jim vsem na enkrat ne bilo prostora v Pragi, da je, memo raznih pridig v češkem, nemškem in latinskem jeziku, tudi še posveten profesor prava v Vidovi cerkvi imel govor na slavo sv. Janeza, in da je truplo svetnikovo med gromenjem topov in prazničnim znonenjem vsih cerkvá bilo iz groba vzeto ter v kristalni rakvi neseno po okinčanem Hradčinu v slovesnem spre-vodu. Odslej se je marsikaj že predručilo, očitni spre-vod s truplom marternika pa se je dosdaj ponavljal vsa-kih petdeset lét in tudi letos.

Že po večernicah 15. maja so odklenili sreberni zaklep slavnostnega groba ter iz njega vzeli kristalno-stekleno trugo s svetim truplom in jo prenesli na altar sv. Ljudmile, ker ostane skosi osem dni, da verni pred njo molijo in svoje spominke s spoštljivim dotikovanjem na nji posvečujejo. Na jutro drugega dne bilo se je bati, da bi dež ne skazil vnanje slovesnosti, ker vreme je jako visélo. Ali po lahkem pokropljenju je naj lepši solnce čez Prago prisijalo, in vse je derlo le na Hradčin. Hiše tu gori so bile praznično okinčane, dragocene pregr-njala so visele ob oknih, banderca vihrale s verh stréh in drevés, po oknih pa so gorele sveče, kakor pri nas o sv. Rešnjem Telesu. V Vidovi cerkvi so na vse zgodaj bile v češkem in nemškem jeziku pridige in druge po-božnosti, ob 7 pontifikalna maša nadškofovega vikarja, ob devetih pa slovesna procesija iz cerkve po hradčin-skem tergu in nazaj.

Pričeli so je praški mestjani ko dragonarji, sledili ste njim dve kardeli mestjanskih pešcev in lovcev, vai s godbami, za njim „katoliški društvi“ in razni redov-niški in farni duhovni, po tem pevajoči bogoslovci in rudeče biretovani bogoslovni profesorji z akademičnimi znamenji, na čelu prorektor univerzni, za njimi kanoniki treh kapitelnov, prelatje bližnjih samostanov, in ravno pred kristalno rakvo sv. Janeza — korarji sv. Vida — vsi infulirani, za rakvo pa kardinal nadškof Švarcenberg, nesoč monštranco, ki med biserji v kristalnem zaklepu hrani čudežni jesik sv. marternika. Za kardinalom so sledili mestni župan in svetovalci, pa še nekaj pobožnih, in slednjič kerdelo praških grenadirjev, v svoji stari, impozantni opravi. Po sprevodu je kardinal imel veliko mašo in Te Deum.

Sploh pa mi je število deležnikov pri procesiji v primeri mojega pričakovanja in drugoletnih navad bilo prepicho, in storilo se mi je jnako, tudi o tej priliki opazovati, da se vdeležba očitnega spoznavanja vere po mestih skoraj že le na „katoliške društva“ skerčuje. Toliko spodbudniši zgled pa je zbranim tisučerim bila presvitla cesarica Marija Ana, ki je iz okna cesarskega grada sprevod ob izhodu in prihodu z naj ginljivšo po-božnostjo počastila.

Nesli so posodo s svetimi ostanki, še dovolj ohranjenimi, po stari navadi, iz cerkve in v cerkev po ško-fovski opravljeni korarji sv. Vida, ker je sv. Janes nekda bil ud tega kapiteljna; med potjo so se v no-šenju verstili deželni prelati, kanoniki družih kapitelj-nov, bogoslovni profesorji, mestni svetovalci, redovniki iz Strahova, in še nekteri duhovni odličnejših duhovnij. Opomnil sem svetnikovega čudežnega jezika, zdaj hra-njenega v zaklepu krasne monštrance, ktero o Nepomu-čanovi obletnici pri sprevodu imajo. Ker se o njem ne nahaja branje po navadnih bukvah svetnikov, naj v pojasnilo tukaj pridenem nekoliko verstic.

Na več prošenj, da bi mučenec Janes Nepomučan bil slovesno vversten med svetnike, je rimski papež l. 1719 ukazal, da naj se njegov grob natanko preišče. Odločili so za to 15. mal. travna 1719. Nad sto prič so je zbralo v ta namen pri grobu mučencevem, piletni,

učeni in isnajdeni možje, ki so najprej slovesno prisegli, da bodo vestno sporočili, kar bodo opazovali in po notranjem prepričanju svoje mnenje o tem izrekli. Ismed plemenitnikov bili so navzoči: Grof Wrtby, prvi deželan (Oberstburggraf), grofa Trautmannsdorf in Kinski, baron Dubski, c. kr. namestnik, in drugi. Ismed duhovnov sta bila navzoča dva kanonika sv. Vida, trije fajmoštri, 7 redovnikov. Ismed posvetnih so bili navzoči trije sloveči advokati, med njimi fiškalni prokurator Blowsky, petnajst zdravniških doktorjev, prvi dvorni zdravnik, šest ranocelnikov, in več mojstrov raznih rokodelstev, tu spadajočih: sidarjev, ključarjev, kamnosekov itd. Na čelu vsej komesiji pa je bil tedanji nadškof grof Ferd. Khünburg sam. Pregledali so naj prvo vnanjo ograjo in notranji oklep, kterege so čez 300 let starega spoznali. Ravno tolike starosti so sodili nagrobno ploščo in napis „Johannes de Pomuk“. Potem so odkopali za dobra dva komolca zemlje, kar se pokaže lesena, že skoraj popolnoma strohnjena rakev (truga), v njej ostanki korarske obleke, in slednjič kosti mučenceve v takem redu, da so navzoči zdravniki izrekli, da še nikdar niso bile premaknjene. Jabelko na desnem kolenu je bilo odbito, čepinja na eni strani glave prebita, na drugi strani sledi velike rane, vse to v gotovi dokaz, da vzrok smerti je bila silovitost. V glavni sredi na svojem mestu so pričujoči z velikim stermentjem našli zasušeni, v svoji obliki in barvi ohranjeni jezik; zdravniki so se celo še s posebno vrezo vanj prepričali o njegovi istini. Vsi navzoči zdravniki so enoglasno izrekli: „Po navadnem, natonem teku najprvo truhnoba končá jezik z očmi vred (to dvoje pri človeškem truplu naj prvo strohni), tako ohranjenje pa skozi več kot 300 let je resničen čudež.“ Na to so ta jezik v sreberno posodico djali in zapečatili, s kostmi vred v kositarjevo trugo zaklenili, in to spet v drugo hrastovo položili, ter vse, večkrat zapečaten, v poprejšni grob nazaj položili.

Leta 1721 je bilo od rimskega sedeža dovoljeno svete ostanke iz groba vzdigniti ter na dostojniše mesto postaviti. Takrat so jezik iz sreberne v stekleno, z zlatom obrobjeno posodico preložili, v kateri je še dandanes, ter so dobro zaklenjeno in zapečateni shranili v kapelici sv. Vacslava.

Po novem ukazu papeževem je bilo 27. pros. 1725 drugo preiskovanje. Spet so se zbrali raznoverstni veljaki, najodličniši zdravniki in pravniki, duhovni in plemenitaši, mojstri dotičnih rokodelstev in veliko zastopnikov, ki so že l. 1719 bili navzoči, nekaj pa še tudi v novo za to izbrani. Pregledali so pečate ter jih nepoškodovane našli; spoznali so in izrekli, da je jezik ostal nedotaknjen. Ko pa vsih oči nanj obrnjene zrejo, stermé zapazijo, da jezik v zaklepu otéka, in da se mu dose-danja temno-rudeča barva od konca do kraja polagoma spreminja v svitlo rudečo. Zareza, ki so mu jo bili l. 1719 zdravniki v poskušnjo naredili, se je tako raztegnila, da je vsakdo razločeval male vlakence in žilne nitke, ki so bile živejše rudeče od vnanjih delov. Pričujoči sami svojim očem niso hotli verjeti; ogledovali so jezik na svitem solncu in v senci; ali prikazen si je ostala enaka in sicer dve celi uri v pričo vsih; po tem pa se je jeziku povernila prejšnja podoba in barva.

To so nazvoči vsi vidili, kot resnično s prisego izrekli ter s podpisom v protokolu, v Rim poslanem in še zdaj hranjenem, poterdili. Vsi so pa tudi v tej prikazni spoznali očiten, neutajljiv čudež, o katerem kaj lepo pravi rimski zbor cerkvenih obredov, rekoč: „V resnici, ta ud, ki je po svoji dolžnosti zvesto molčal ter — celo na zgubo časnega življenja — ni hotel Bogu v nečast in razžaljenje govoriti, zdaj toliko glasneje in močneje govori po svojem nestrohnjenju.“

Iz Marija-Zvezde v Bosni, 25. vel. travna. (Sirotišnica.) Navada je, da človek naj več o tistem delu, službi ali stanu govori in piše, s katerim obdaja, in v katerem se sam nahaja. Zatoraj mislim, ne bo odveč, ako tudi jas malo spregovorim in čitateljem „Zgod. Danice“ ob kratkem naznanim o naši sirotišnici.

Naša sirotišnica je bila ustanovljena 1. sušca 1878, zdaj je ravno 14 mesecev; takrat smo začeli bosniške ubožne otroke vanjo sprejemati, kakoršnih je povsod mnogo, tukaj v Bosni pa tako rekoč brez števila. Zdaj, ko to pišem, imamo že 35 dečkov v odgoji; s časom pa bo še več. Pri tem pa nam je potreba podpore, da bi nam bilo moč sirotišnico doživati, drugače ne bomo mogli več kot po 40 dečkov imeti v odgoji. Naša šola je od 1. listopada p. l. razdeljena na 3 razrede, „trirazredna pučka-učiona“. Mogoče, da bode povišana tudi na več razredov, ali na realno, ali pa na gimnazijo, ako bo dežod kake strani pomoči; pa ne samo pomoči, ampak tudi takih učiteljev, kateri bodo ne samo za plačilo, ampak iz ljubezni do bližnjega kaj storili.

Kako pa dečki napredujejo? Moram reči, bosniški otroci se tako radi učijo in z veseljem segajo po knjigah, da nisem nikjer vidil pri otrocih kaj takega. Zakaj bi se pa tudi ne? Sej so siromaki dosti dolgo čakali in zdihovali pod nesrečnim turškim jarmom, pod katerim jim ni bilo moč v omiki napredovati. Hvala Bogu, da je posvetila zarija tudi za omiko. Ko deček pride in je sprejet, in ga prašáš: „po što si došo“, on odgovori: „u školu“. Kadar je očejen in preblečen, me že vpraša za knjigo, govoreč: „molim knjigu, da se učim“. Kadar mu knjigo podam, potem se pa tako pridno uči, da tisti, ki je dobre glave in razumen, se gotovo v dveh mesecih nauči čitati. Pa ne samo čitati, ampak tudi navadne molitve, keršanskega nauka, in drugih potrebnih reči se priučí.

Se vé, da to je pglavitno, da so otroci dobro podučeni v keršanskem nauku; kadar tega dobro znajo, nasledujejo druge vaje. Pa naši sirotki se ne učijo le samo šolskih reči, ampak tudi vse druge potrebne dela in rokodelstva. So n. pr. krojači, čevljarji, mizarji, kovači, mlinarji, tkalci, sidarji, knjigovesi. Drugi se učijo poljedelstva itd. To je kratek popis naše sirotišnice. *) Prijateljski pozdrav vsem znancem in prijateljem!

Benc K.

Binkoštna.

(Prosto poslov. po: „Komm heil'ger Geist, kehr bei uns ein!“ Cantate, str. 43.)

Presveti Duh, o pridi k nam,
Posveti v serca vernikam!
Napolni s blago jih močjo,
Z nebeško svojo milostjo!

Ti nam Tolážnik si poslan,
V zastavo vsih dobrót nam dan,
Studenec, luč, ljubezen, žar,
Zdravilo duš, naj vikši dar!

Zakladov sedmih vir in kras,
Ti Božji perst, o vodi nas;
Očetov Dar, nam podeljen,
O bodi hvaljen in češen!

*) To je v resnici djanska in za Bošnjake potrebna, vse pomoči vredna vravnava redovnikov Trapistov v Bosni. Po taki poti se dá zanemarjeni narod povzdigniti iz svoje revšine. Če pa ga dobijo zlobni „švindlerji“ v roke, ga bodo le pačili in žulili, kakor so poprej delali s njim turčini. Vr.

Z nebeško lučjo rassvitluj,
V ljubezni serca podžiguj,
Poterjaj slabo nam teló,
Za dobro stori ga močno!

Zatrí sovrašstvo in prepír,
Ohrani v nas svoj sveti mir;
Rassvetli nam življenja pot,
Obvari vsih nesréd in smót!

Ohrani sveto vero nam,
Da vé, spoznava vsaki sam
Očeta, Sina večno moč,
In Tvojo 's Nju se ishajoč'.

Očetu vsemogočnemu,
Od smerti Sinu vatalemu,
Tolažnik naš, in Tebi naj
Glasí se slava vekomaj!

Radoslov.

Spomini na Gorenjsko, 1878.

III.

Veliki altar na Breznici.

Ko prideš od Marijine cerkvice na Brezjah po klančeku nad Mošnjami doli, odpre se ti skoraj da v svoji celoti tista planjava, ki ta stran Save stojé na njej Radoljica, Begunje, Lesce in Breznica, zadnja še sedaj gostokrat „Nova cerkev“ imenovana; unstran Save pa je Blejska dolina. Angleški naravoslovec Humphry Davy je pisal: „Dolino od Ljubljane do Pokorena sodim za najlepšo, kar sem jih videl v Evropi.“ In če je po tega tujega opazovalca sodbi res to najlepša Evropska dolina; pripeljal sem te, dobrovoljni bralec, sedaj v te najlepšo evropske doline razcvet — v Radoljiškoblejsko planoto. Proti zahodu to plan zapira Triglav, vladar naših gorá; na severo-izhod je močúni Stol proti Koroškemu njen mejaš. Tik pod Stolom pa v mili ravnici je Brezniška župnija, rastegnjena od Begúnj do Koroške Bele. Kot Božji ljub vert se ti zdi ta raván; tulipani in bijacinte v njem so gosto posejane cerkve in cerkvice, podružnice Brezniški župniji. Sem na to tratino s svojega viška pogleduje čerú Bleški grad in na njem čez Savo častiti Božji hram v stari gorenjski zgodovini imenitnih tirolskih svetnikov, Ingenuina in Albuina. Obsežna in lepa je župnijska cerkev te duhovnije, ponosno se tam pod hribovjem kviško dvigajoč. Tujim očém se sicer zdi obširnemu poslopju nadsidan neprimerno majhen stolp in isto tako apaida za veliki altar ne popolno dognano izpeljana. Domačin pa gleda z bolj pristranskim očesem in ni mu priljubljenejšega kraja od tega posvečenega prostora.

31. mal. serpana. lepo jutro, je strel iz Begúnj označil, da odhajajo od tod premil. knez in škof birmovat na Jesenice. Morali so se tedaj ob tej priliki prvič kot škof prevoziti skozi vso Brezniško duhovnijo. Častiti župnik Ivan Kramar z duhovščino, kar je je bilo takrat doma, pozdravi pod Rodinami v Brezniško župnijo vstopivšega kneza. Zvonovi vseh cerkvá se oglašé in od Ródin, kjer je slavolok imel napis: „Gospod naj varuje Tvoj vhod“ (psalm 120), do Most, kjer so nad izhodnimi slavnimi vratmi brale se besede: „Gospod naj varuje Tvoj izhod“ (psalm 120) — je odmeval, kakor so se približevali škof, nad vasmí na desni slovesni strel in isto tako od treh na levo v polji ležečih; prav posebno serčno, se vé da, od cerkvice „bližnjega soseda“ sv. Marka. In ob veliki cesti, kakošni prizori! Bil je

danes delavni dan in na Breznici ni bilo nikakega cerkvenega opravila; vendar pa je sodil domači čast. župnik, da je najmanj tretjina Brezničanov došlo k cesti prvičkrat vidit škofa rojaka ter prejet prvi njihov blagoslov. Néme so bile te skupine ob škofovem prevózu klečeče ob cesti, po poljskih potih, po grobljah in njivah; govorila pa so serca dosti umevno, govoril je strel, posvečena beseda se je bila odvezala bronastim jezikom vseh cerkvic in cerkvá po Brezniški ravnici. Zdel se nam je ta obhod prav ginljiv. Breznica je pozdravila prvičkrat kneza in škofa.

Med tem, ko so se mudili knez v Dolini, delalo je v Brezniški župnijski cerkvi križema rók. Ne bode tu le cerkveno obiskovanje in birma, ampak posvetil se bo tudi Brezniški kamneni veliki altar. In koliko majhnega pri tako velikem delu še zadnjim trenutkom ostaja, misli si večí bralec vsak sam.

Dolgo je že, kar se je od stare Rodinjske cerkve preselila na Breznico župnija. Bil je pač slovesen dan, ko so 28. vel. travna l. 1821 — tedaj ravno svoj god — škof Avguštin Gruber tu novo cerkev posvečevali, in da-si rojen Nemec, so gladko govorili zbranemu ljudstvu v našem jeziku. Bil je to priserčen praznik za zadnjega Rodinjskega ter prvega Brezniškega župnika Franciška Salezija Kristijana, Ljubljánčana po rodu, pogumnega moža, ki je za svoje vernike ravno sredi med njimi na Breznici vidil kakor danes skončan in posvečen prostoren Božji hram, po njegovi želji sploh v vsem, posebno še v vredbi malih altarjev kar največ mogoče ljubljanski škofijski cerkvi podoben. In posrečilo se je častitemu možu, ki je ob tem velikem delu skusil bil mnogo upornosti in terpel zato, da se potomci sedaj veselijo. Dolgo je že, kar je za drugega župnika Gašperja Šokliča vled posebne prizadeve tadanjega kaplana umerlega, novomeškega kanonika Fr. Anžlovarja v prvo se oglašil po iznajdencih toliko hvaljeni veliki Brezniški zvon. Dolgo je že tudi, blizo 20 lét morda, kar je zatínil za zemljo oko čezsedemdesetletni posestnik iz Žirovnice, neoženjeni Lorenc Finžigar. Ta po izraelsko priprosti častiti fant je namreč v testamentu odmenil 1200 gl. svojega premoženja novemu kamnitemu Brezniškemu altarju. Bode naj mu bogoljubnemu, ki je zerno zasejal, postavljen tu v hvalo spominek, zanamcem v izgled. Dolgo je že, kar je na podlagi te znatne avote neumorno delal za pomožitev kapitala in berzo izveršitev tega lepega dela blagi mašnik Gospodov, novomeški kanonik Ivan Volk, toliko lét Brezniški kaplan. — A kaj posebnega, za večnost kaj se doveršuje le počasi. V grob je šel med tem uzorno redoljubni drugi Brezniški župnik Gašper Šoklič in tudi v grob za njim tretji, slavnoznani domačin Lovro Pintar. Srečen tako je še le sedanji častiti župnik, gosp. Ivan Kramar, na Breznici četerti, da je dočakal, kar sta želela oba prednika njegova, da je izveršil delo, po čemur so hrepeneli 20 lét že vsi verniki tukaj ter za to odpirali tudi tako darežljivo roké.

Približalo se je letošnjega 3. vel. serpana popoldne. Glas zvonov se čuje od severne strani. Z apostolskega potovanja se bližajo namreč iz „Doline“ doli premil. knez in škof, in kmalo jih je sprejela okinčana Brezniška cerkev.

Pred cerkvijo stoji danes skerbno izgotovljen zelen šotor z nadpisom: „Gospod varuje vse njihove kosti; ne ena izmed njih se ne bode zdrobila“ (ps. 33). V šotoru je altar, odločen sprejeti ta večer in to noč svetinje mučeniških trupel, ki jih bode jutri škofova roka vložila k počitku v novi altar. Zato so ob petih v sprevodu prenesli knez in škof svetinje tu sem, so v šotoru z gg. duhovni odmolili jutranjice in hvalnice, kakor so v brevirji odbrane na čast sv. mučenikom.

Bil nam je 3. vel. serp. večer. Nad Brezniškega župnijskega poslopja vrati se je bral napis: „Danes hočem v tvoji hiši ostati — in sprejel ga je vesel.“ (Luk. 19).

Vreme to soboto, posebno še proti noči, ni bilo vgodno. Vendar pa Brezničanov ni uderjevalo današnji za nje nepozabljivi večer na pečevji nad seboj in doli po polji slavičnih kresov sažigati. Le toliko je motil dež, da so nekteri goreli že koj po deveti uri; sosebno oni po višavah pa so se še le ob enajstih zamogli užgati. A tudi tako je bilo prav, deževno-temna noč naj umetno svila postane. Prave vigilijske, t. j. búdnice, so to noč; domače in tuje ljudstvo namreč vrè sem častit telesne ostanke velikih merličev, ki so v šotoru na altariji — častitem jim mertvaškem odru — razpostavljene ljudstvu v počeščenje.

Zasnal se je 4. vel. serp.; za Breznico dan, kakoršnega menda ne bo več doživela. Danes naj posveté tu knez in škof ob svojem prvem škofovskem prihodu v rojstno si duhovnijo veliki dragoceni altar in naj v veri poterdijo male tega kraja. Naslednji prav lični napis na velikem altariji, sestavljen od č. g. A. Umeka, bode vnukom oznanjal to veselje: Ioannes Chrysostomus prln-Ceps episcopus Laba Censis, parochianus Breznice Censis, Consecravit (= 1878), to je: Janez Zlatoust, knez in škof Ljubljanski, Brezniški domačin, so ga posvetili.

(Konec tega oddelka prih.)

Cvet in sad zveste molitve.

Zahvale.

Št. 1. Preserčno hvaljena bodi M. D. presv. Serca za dve veliki dobroti, prejeti po njenih priprošnjah! V Ljubljani, 31. vel. travna. *M. Z.*

Št. 2. Nekdo, ki je bil več lét terdovraten, se je na posebno priporočevanje k Jezusovemu Sercu, pa tudi k N. lj. G. spreobrnil v svetem letu. Vedno češena bodi Naša ljuba Gospa za toliko dobroto. V Ljubljani, 30. vel. travna. *Družina.*

Št. 3. Tisučkrat bodi češena N. lj. G. presv. Serca, ker sem po njeni in po priprošnji Pija IX željeno neko pomoč dobila, ter bila uslišana! Na Vipavskem. *Kl. Žv.*

Prošnje.

Nehvaležna sinova, ki se za svoje stare bolne in bolehe starše ne pečata, sta prav serčno v molitev priporočena, da bi se poboljšala. — Veliko spokornikov je priporočenih za stanovitnost. — Sestra serčno priporoča gosp. brata D. N. lj. G. presv. Serca za telesno zdravje. — Š priserčno prošnja k Naši ljubi Gospej presv. Serca želé negodni otroci odverniti materi svoji hudo bolezen, katero ji zdravnik napoveduje. Prošijo toraj vse ude bratovske, naj jim s svojimi priprošnjami pomagajo odverniti hudo zlo, v katero bi bili pahneni vsled bolezni. — Dijak bi rad dosegel troje milost, njegovemu napredku neogibno potrebnih; priporočuje se v ta namen vsem udom v gorečo molitev. — Neki hudo razsudan zakonsk mož za spreobrnjenje.

Bratovske sadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec rožnik 1879.

I. Glavni nameni: Spreobrnjenje tistih, kateri so morebiti tudi v svetem letu terdovratni ostali.

II. Posebni nameni:

11. rožnika. Sv. Barnaba, tovarš sv. Pavla, rojen na otoku Cipru in ravno tam umeri za sv. vero. Pripor.: Spreobrnjenje Grekov. Razširjanje pobožnosti k Jezusovemu Sercu. Poklic poštenih mladenčev v duhovski stan.

12. Sv. Rešnje Telo. Priporoč.: Pobožnost do Najsvetejšega in odvernjenje nevrednih obhajil. Terdovratni grešniki. Nedolžni in spokorni.

13. Sv. Anton Padvanski, tako imenovan od dolgega prebivanja v tem mestu. Doma je bil v Lisaboni; postal frančiškan je obiskal tudi Gorico, Terst itd. Kličejo ga na pomoč posebno tudi za najdenje zgubljenih reči. Priporoč.: Vsi, kateri so zgubili milost Božjo. Več spokornikov. Odpravljenje pobojev in ponočevanja.

14. Sv. Bazilij, škof v Cesareji v Kapadociji l. 379. Priporoč.: Spreobrnjenje Azije. Otrociči za vredno prvo spoved in prvo sv. Obhajilo. Volitve v prid sv. cerkve.

15. Druga nedelja po Bink. Evang.: Kteri se izgovarjajo priti na Gospodovo večerjo. (Luk. 14.) Sv. Vid in tovarši mučenci l. 300. Priporoč.: Pogosto vredno prejetanje ss. zakramentov. Mladenči, zlasti slovenski, za ohranjenje gnae Božje. Bolniki.

16. Sv. Frančišk Regis, duhoven Jezusovega reda na Francoskem l. 1640. Priporoč.: Jezuitovski red in njih misijoni. Poboljšanje več celih srenj, posebno za odpravljenje kletvinje in nečistosti. Neka redovna sadeva.

Pojasnilo. Nekteri dvomijo, če vpis v bratovščino velja, ako se v pisavo imena vplete kaka pomota. To je po pojasnilu iz Inomosta 14. sušca 1879 prazen dvom. — Nekteri valed določila sv. Stola v mal. trav. preteklega leta, ki zavrača na drugo starodavno določilo, dvomijo, če vpisanje v bratovščino velja, ako vpisanec sam osebno ne pride k vodju bratovščine zapisat se. Tudi ta dvom spodbijajo „Monatrosen“ (10. zvez., 16. sušca 1879); naše bratovščine namreč to določilo ne more zadevati, ker po njenih pravilih se zamore sprejem v bratovščino zgoditi tudi po pooblastenih. To kaže med drugim „spričalo združevanja“. In pravila so v Rimu poterjene.

Kar tiče zapisovanje tacih, kterih spreobrnjenje se želi — brez njih vednosti ali volje, zapisovanje nezavednih otročičev in celó zapisovanje mertvih, pripominjajo „Monatrosen“, da taki sicer niso pravi bratovski udje, temuč so le v bratovsko molitev posebno priporočeni, pod posebno pomoč N. lj. G. postavljeni za njih spreobrnjenje, osiroma za obvarovanje pred grehom, ali za rešenje iz vic itd. In za take, da bi imeli posebno zapisnike. Ostane tedaj po omenjenem viru z zapisovanjem pri dosedanjem ter vaak pospeševalec smé bratovščini zbirati udov, razun ako bi vodstvo v laesudni nazznanilo kako spremembo v pravilih.

Listek za raznoterosti.

Zarad volitev v državni zbor. Dr. Jan. Bleiweis je dobil s Dunaja od grofa Hohenwarta razglas za prihodnje volitve v državni zbor. Vstanovil se je namreč na Dnnaju središnji odbor konservativne stranke, kateri na čelu je naš rojak in poslanec grof Karol Hohenwart. Namen te stranke po razglasu je ta: voliti v državni zbor take može, ki bi dosednji strahoviti izpridenosti (korupciji) konec storili, pravici do veljave pripomogli, delali za popolno soglasje med Cerkvijo in der-

žavo, za narodovno ravnopravnost in za ustavne svobode vsih, za tako potrebni red v državnem gospodarstvu, za moč in veljavo našega cesarstva itd.

S tim središnjim odborom na Dunaju bodo v ednosti delali posamezni odbori konservativcev po vsih deželah našega cesarstva, in ktere poslance bodo le-ti nasvetovali, jih bode priporočil tudi veliki odbor na Dunaju. Pervomestnik središnjega narodnega odbora za našo deželo je dr. Bleiweis, kateri v svojem razglasu pravi: „Tako, kakor je dozdaj bilo, ne sme več biti!“

Dr. Bleiweis gotovo vé, kakošni može naj se volijo v državni zbor, da bodo imeli zaupanje vsega naroda in da bodo tudi delali za narod, ne za svoj lastni žep. Vsih časov skušnja uči, da le može, ki so vernost Bogu, so zanesljivi in bodo pošteno in koristno delali tudi za narod. Kar koli se odstopi od tega načela, gre v prepad in v nesrečo našemu narodu.

Posvečeni portatili (oltarni kamni) so zopet dobivati v knezo-škofijski pisarnici.

Katoliška družba bo imela prihodnji torek (10. t. m.) s jutraj ob petih sv. mašo na Rožniku pri Materi Božji za vse žive in mrtve družbenike z navadnim darovanjem po sv. maši. Vljudno so vabljeni udje in neudje, da bi se obilno vdeležili.

Predsednik katoliške družbe.

Pri sv. birni jih je bilo o Binkošti v Ljubljani 1061, med temi iz tujih škofij 6.

Škofovo obiskovanja in birnanje mesca rožnika zadenejo nadalje: 15. rožnika dop. Šmarj; popld. Lipoglav; — 16. dop. Kopanje, popld. Št. Juri; — 17. dop. Polico, popld. Žalino; — 18. dop. Kerko, popld. Zagradec; — 19. dop. Št. Vid, popld. Zatičino; 20. dop. Primskovo, popld. Javorje; — 21. dopold. Višnje gor.

V Loškem nunskem samostanu so v torek 5. t. m. slovesne obljube naredile: Ignacija Šinkovec, Bernardina Wagner, Antonija Dolenec, Elizabeta Porenta, Klara Pintar in Lucija Mohar. Potem so mil. gosp. škof podelili nekterim gojenkam zakrament sv. birme. Gojenke so izverstno predstavljale ginljivo igro: „Sv. Doroteja“. Pri igri, kakor tudi pri govorih in predstavljanji živih podob se gledalci niso mogli prečuditi spretnosti učenk, in pokazalo se je, da Loški samostan je vreden dobrega imena, ktere ga daleč vživa.

Z Zalega Loga, 2. rožnika. Kakor je „Danica“ v 19. listu naznanila, je bilo v novi cerkvi Matere Božje v Suši šesto nedeljo po veliki noči ali 25. vel. travna slovesno blagoslovljenje novega altara sv. Jožefa, pri kateri priliki so preč. gosp. Jakob Mrak, Železniški fajmošter, imeli prav znamenit in spodbuden govor o čedenji Marije Device, sv. Jožefa in sv. Alojzija. Slovesnost je povzdignilo tudi še to, da so ravno imenovani gospod s preč. gosp. Prim. Peterlinom, župnikom šent-Lenarskim, pri sv. maši stregli. Po „Danici“ spet darovanih 15 gl. sem hvaležno prejel. Ako bi hotel še za omenjeni altar sv. Jožefa umirajočega kot pomočnika za srečno zadnjo uro kdo kaj darovati, bo prav dobro storil, in mu bo tudi Bog po priprošnji tega velikega pomočnika gotovo povernil v življenji in o smerti.

A. P.

Pogrezuje se mesto. V mestu Nordviču (Northwich), na Angleškem, se opazuje čudna, silno nevarna prikazen. Ceste se tu pa tam pogrezujejo in narejajo se velike in globoke jame, v katerih se zbira deževnica, tako da je vožnja in boja od kraja do kraja postala nemo-

goča. To pogrezovanje zemljiša se izvršuje počasi, pa čedalje bolj napreduje; ceste in mostovi sginujejo, cevi za vodo in plin se lomijo in tergajo vsak hip, hišni sidovi pokajo in žugajo podreti se. Vzrok te prikazni je ta-le: podzemljiše tega mesta v okrožju 40 metrov je solnata podlaga, namreč debele gručaste kamnate soli. Deževnica in studenčnica, ktera teče po žilah in verh te podlage, raztaplja sol in nareja solomurnico, solnate luže. Že več lét so društva izpumpovale solomurnico po strojih; toda zdaj niso več temu koš, ker se je začela že veršna podlaga raztapljati. Tako tedaj utegnemo doživeti žalostno novico, da mesto Nordvič je zginilo, kakor svoje dni Pompej in Herkulan.

Stroški stalne vojne (armade) na suhi zemlji znašajo 2500 milijonov gold. na leto; na dan tedaj blizu 7 milij., in vsako uro 287 tisuč gold. Toliko pa v mirnih časih, koliko več še le ob času vojske! Res, treba je moliti in prositi: „Kuge, lakote in vojske, reši nas o Gospod!“

Poslednje novice. V Siciliji je ognjometnica Etna jela hudo bučati in iz novih žepen visoko na kviško in daleč na okrog ognjeno žlindro metati. Vas Mojo in veliko poljskih hiš je ogenj pokončal. Prebivalci na okrog v strahu bežijo. — Na Bulgarskem in Greškem ni še polnega miru, v Bosni, Serbiji in drugod ne prave zadovoljnosti. — V Badenu zraven Dunaja je o Binkošti umrl znani liberalac dr. Giskra.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Umrli je v Škofji Loki č. g. Juri Dolenec, lokalist v pokoju. R. I. P. — Razpisane so duhovnije: Žužemberk, 3. maja; Leskovica v Loški dek. 23. mal. travna; Zagradec 16. mal. travna; Stari Log 16. maja; Ihan 16. maja, ker č. g. B. Bartol gre v pokoj; Rovte 20. maja. — Prestavljeni so č. g. g.: Jož. Laznik iz Čermošnjic v Žužemberk; Vil. Gasperin iz Hinj za namestnika na Planino; Jož. Golmajer iz Koprivnika v Hinje; And. Šimenec iz Bučke v št. Rupert; Val. Pečnik iz Mengša na Vranjo peč; Mih. Lavtižar iz Doline v Prečino; Igu. Vrančič iz Šmarje za namestn. v Zagradec; Jak. Lebar iz Svibna v Čatež. Č. g. Jož. Jaklič, fajm. v Starem logu, je dobil duhovnijo Mokronoško; č. g. Fr. Cirar gre začasno v pokoj.

Dobrotni darovi.

Za pogorelce v Dragovanji fare Dragatuške: Č. g. M. Š. na St. 4 gl.

Za hiralnico sv. Jožefa v Ljubljani: Iz Mošenj 13 gl.

Za cerkev M. B. v Suši: Č. g. M. Š. na St. 2 gl. — Z Brezovice 3 gl.

Za sv. Očeta: Č. g. M. Š. na St. s prošnjo sv. blagoslova 3 gld. — Po č. g. Ant. Nemcu neka oseba 2 gl. na dober namen sv. leta za odpušanje grehov. — Iz Mošenj 7 gl.

Za altar sv. Jožefa na Reki: Č. g. M. Š. na St. 1 gld.

Za katoličanstvo in katoličane v Bosni: Č. g. M. Š. na St. 2 gl.

Za družbo sv. Leopolda: Č. g. M. Š. na St. 1 gl.

Za sv. Detinstvo: Marija Pavlič 24 sld. — M. Verčič 1 gl. star. den.

Za bratovščino N. lj. G. presv. Serca: Č. g. M. Š. na St. v dober namen 2 gl.